

Vedoucí /

Posudek na diplomovou práci Petry Kdolské, *African Americans versus Latinos in Los Angeles: Coalition or Conflict?*

Práce si klade za cíl prozkoumat na konkrétním případě problémy americké multikulturní politiky a rasového soužití v místních podmínkách; jako *case study* autorka zvolila velkoměsto Los Angeles a konkrétně historické, ale především současné vztahy mezi dvěma nebělošskými etniky s různou kulturní a sociální charakteristikou, totiž černochoy a Latinci.

Metodicky práce vychází z nástrojů sociologické analýzy, a to i při nakládání s historickou matérií, přičemž autorka využila svých sociologických kompetencí, zejména teorie povahy a řešení sociálního konfliktu. V důsledku této volby vykazuje historický úvod jisté slabiny, především výpadky datace (Shenk/Shank Rule, Hart-Celler Act, Proposition 187 – vysvětlena až 49 atd.); méně známá fakta a pojmy nutno vysvětlit (jaké právní relevance bylo zmíněné pravidlo? jaká byla definice *colored people*? jaké bylo místo tohoto krajně diskriminačního opatření v údajně rasově liberálním L.A.? jak se technicky uplatňovalo ve velkoměstském provozu?; charakterizovat jmenované tiskoviny v politickém spektru; co byly „restrictive seniority rules“ (20)?). Autorka vystihla dlouhodobý trend proměn demografické, sociální a následně i mentální (vytváření rasových stereotypů) situace obou menšin, nicméně výklad se přidržuje především sociologických kategorií, sleduje ekonomické a demografické změny a jejich projekci do sídelních přesunů (ghetta), zatímco historické okolnosti a zpětný dopad širšího politicko-sociálního vývoje zůstávají poněkud stranou (nejpatrněji zřejmě u pomnutí vlivu černošské emancipace 60. a 70. let na situaci komunity v L.A., pomínuta politická a mediální výpověď tzv. LA riots 1991). Charakteristika černochoy 80. a 90. let (21/22 - chudoba, zločinnost) trpí zkratkovitostí, zatímco v případě Latinců se dle autorky jedná o celkem přímočarý úspěch spočívající na vytlačování černochoy z pracovních (i sídelních) míst, který však – vzhledem k černošské mzdové konkurenceschopnosti - není dostatečně vysvětlen.

Následující kapitoly, více vyhovující sociologickému naturelu a mapující nazrání konfliktu, situaci ve školství a zejména projekci rasového antagonismu do politické sféry (městské volby) s následnou koaliční logikou jsou zpracovány velmi kompetentně a s důkladnou znalostí značně specifického materiálu, který autorka dokázala dohledat a využít. Sevřenost tématu a orientační chronologie vtiskly práci potřebný řád, jednotlivé diskriminační momenty a způsob jejich vypořádání z hlediska politického zápasu dostaly své místo v koherentním výkladu. Přesto metoda všudypřítomné mozaiky sociálně-rasových handicapů vede k opakování diskriminačních schémat, která občas sousedí s klišé.

Sociologický přístup má z hlediska historika určité slabiny, modelová redukce se potýká s komplexností historické reality. Nechť k přesnější dataci a zanedbání chronologického principu ve prospěch strukturně-problémového způsobují nesnadnou orientaci v čase (časové skoky v rozmezí 25 let uvnitř jednoho tematického rámce, viz např. 43-45) a činí vývojové tendence rozostřenými a nezřetelnými. Často není zřejmé, ke které fázi konfliktu se konkrétní údaje vztahují a jakou mají tudíž konkrétní relevanci a dynamiku. Navíc demografické, ekonomické, právní (faktor občanství), sociální, rasové, kulturní (tradice, vzdělání, náboženství, hodnotové priority, rodinné vzorce) a psychologické (mentalita ghetta) faktory jsou v textu natolik promíšeny, že se oslabuje jejich výpovědní hodnota. Komplexní srovnávací charakteristika obou komunit na základě zřetelně vymezených analytických kategorií s respektem vůči proměnám v čase by zřejmě přispěla lépe k pochopení vývoje

konfliktu, v jehož záznamu autorka nakonec předkládá řadu diskriminačních tvrzení jako konstatovaná fakta bez hlubšího zdůvodnění a kontextualizace (např. školní diskriminace).

Výchozí interpretační model „vítěz bere vše“ (zero sum game) poskytuje teoretickou oporu, avšak neobjasňuje, proč – kromě metodické výhodnosti - jsou z tohoto modelu vzájemné interakce vyloučena další minoritní etnika LA (zejména početní a podobně organizovaní Asijci); jejich nepřítomnost poněkud zpochybňuje tvrzení a závěry takto redukované abstrakce. Větší respekt vůči konkrétním historickým milníkům rasových vztahů by rovněž posunul výklad od mnohostrunného popisu všemožných diskriminací k vysvětlení a pochopení logiky vývoje. Na druhé straně pasáže o fenoménu gangů a situaci ve věznicích mají pouhou ilustrativní funkci: postrádám např. vývoj početního poměru gangů až do současných 1:1, odlišnosti v jejich charakteristice a dosahu (dovnitř skupiny či navenek), vliv na místní politiku atd. Podobně popis školních diskriminací je spíše dokumentační než explanativní. Z věcného hlediska by bylo dobré doložit kalifornskou ekonomickou katastrofu 70. – 90. let (v práci průběžně), z níž údajně vycházejí některé sociálně rasové důsledky (čísla pro USA vyznívají pro tato léta přes určité výkyvy příznivě, přičemž Kalifornie náleží k nejbohatším státům).

Celkově lze říci, že práce vyznívá ve smyslu některých studií z 80. let (D. B. Davis), podle nichž američtí černoši nejsou díky staletému otroctví schopni vymanit se z tzv. psychologie chudoby (rezignace, kriminalita, bezcíllost, matriarchát, náhradní autority), zatímco Latinci navzdory některým společným nástrojům, typickým pro minoritní sebeobranu, vykazují mnohem vyšší míru adaptability a sociální inteligence (bylo by však zajímavé vědět, jaká je míra solidarity Latinců jako analyzované kategorie uvnitř i navenek; zda různý původ ne/vnáší antagonistující momenty – nadřazenost Chilanů, historická a kulturní blízkost Mexičanů a jihokaliifornských Američanů). Nehledě na uvedené výtky, které mají sloužit spíše jako připomínky k dalšímu studiu, shromáždila autorka množství obtížně dostupného materiálu a dokázala jej organizovat do výkladově náročného a teoreticky ambiciózního textu, přičemž prokázala rozsáhlé znalosti zpracování tématu plejádou soudobých sociologů. Na vymezené ploše dokázala při dodržení všech zásad pro tvorbu diplomních prací podat mnohostrannou charakteristiku krajně složitého konfliktu a zachytit množství jeho vrstev a aspektů. Jasně prokázala schopnost kvalitní vědecké práce, doporučuji známku **výborně**.

6. června 2009